

Redaktionell kommentar

Det här numret innehåller tre artiklar som visar på bredden av forskningsfrågor inom den praktisknära forskningen om undervisning och lärande – vilket i sin tur speglar vidden av alla de frågor och fenomen som lärare arbetar med och som kan göras till föremål för forskning.

På olika sätt visar de tre artiklarna att det är genom att gå in i det konkreta innehållet i det som pågår som det går att komma åt viktiga aspekter. Den här gången handlar det om vilket kunnande som krävs för att sammanfoga material om man till exempel ska bygga en låda, hur förskolorna kan utveckla verksamheten när det gäller att ta emot nyanlända barn och vilken betydelse det har om eleverna får en jämförande eller värderande uppgift för elevernas matematiska kunnande.

Det är viktigt att visa hur mycket kunskaper som går att utvinna genom studier av sådana konkreta frågor i kontrast till de ”diskussioner” som förs i våra dagstidningar och som kan ge intryck av att det här med att ge undervisningen en vetenskaplig grund är en fråga om att välja mellan hjärnforskning och lärandeteorier. Självklart är såväl hjärnforskningens resultat som lärandeteorier av stor vikt för undervisningens utformning - men ingendera är tillräcklig. Det finns nog ingen som skulle förlita sig på medicinska behandlingar som grundades i allmänna sjukdoms- och botandeteorier istället för kunskaper om de specifika sjukdomarna.

I den första artikeln utforskar **Eva Björkholm** tillsammans med några lärare innehållet i det teknikkunnande som barnen utvecklar i samband med utprovning av olika teknikuppgifter. Resultaten ger lärare redskap såväl för att förstå det kunnande som barnen behöver utveckla som för hur olika uppgifter kan möjliggöra detta. Studien gjordes i åk 2 och gällde sammanfogning av material. Det är ett område som återkommer flera gånger under grundskoletiden och det skulle vara intressant att se

studier i högre årskurser av hur kunnandet ser ut där och på så vis kunna beskriva en progression av teknikkunnande inom detta område.

Den andra artikeln handlar om förskolans arbete med att ta emot nyanlända barn. Med forskningscirkeln som metod har olika arbetssätt och principer för samverkan med föräldrar till de nyanlända barnen utvecklats. **Åsa Ljunggrens** artikel är ett exempel på hur praktisknära forskning kan vara motorn i utveckling av verksamheter – i det här fallet för att ta emot nyanlända. Genom beskrivning och analys av förskolläraernas samtal om, och utvärdering av, olika försök kunde flera viktiga aspekter identifieras. Exemplet visar också hur samarbete med föräldrar kan höja kvaliteten på arbetet med barnen såväl som att ge förskolans verksamhet en integrerande funktion.

Den tredje artikeln gäller en studie som gjorts på högstadiet och som handlar om hur formuleringen av frågor och uppgifter kan påverka elevernas matematiska kunskaper och därigenom deras ämnesbildning. **Per Håkansson** och **Robert Gustavsson** visar på betydelsen av att läraren planerar undervisningen i detalj – inklusive hur uppgifterna till eleverna ska formuleras.

Lärarnas kunskapsuppdrag innebär att de förväntas utveckla en undervisning som möjliggör för eleverna att utveckla olika ämnesspecifika förmågor. Ju mer kunskaper om det kunnande som ligger till grund för dessa förmågor desto mer precis och effektiv kan undervisningen bli.

Ingrid Carlgren
redaktör

